

Šetření LUCAS – využívání území a krajinný pokryv v Evropské unii:

Sledování výzev v socio-environmentální oblasti, mezi něž patří zábory půdy, degradace půdy a dopad zemědělství na životní prostředí.

Krajinný pokryv:

BIOFYZICKÝ POKRYV POVRCHU

LUCAS: 76 podtříd

Uměle vytvořená plocha

Zemědělská půda

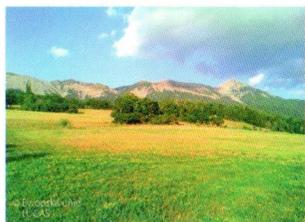
Zalesněná plocha

Plocha pokrytá křovinami

Louky a pastviny

Půda bez porostu

Vodní plochy

Mokřady

Využívání území:

SOCIO-EKONOMICKÉ VYUŽITÍ PŮDY

LUCAS: 33 podtříd

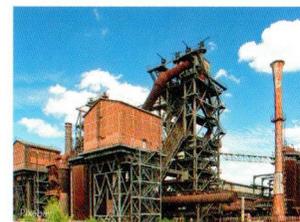
Primární sektor

(například zemědělství a lesnictví)

Sekundární sektor

(průmysl)

Terciární sektor

(služby)

Jiná použití

(například obytné a opuštěné oblasti)

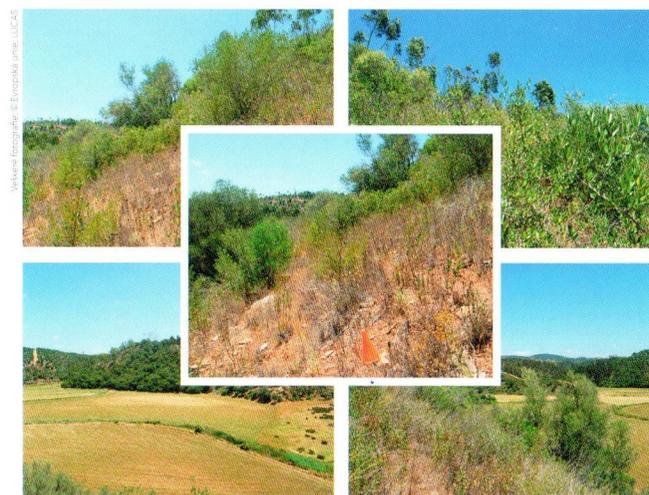
Šetření LUCAS:

- Terénní sběr údajů
- Využívání území / krajinný pokryv
- Informace týkající se životního prostředí
- V celé EU
- Metodika standardního šetření:
Dvoufázový sběr, klasifikace, postupy shromažďování údajů
- Přizpůsobeno potřebám politik:
Flexibilní, *ad hoc* moduly
- Snížení statistické zátěže:
Není potřeba dotazníků pro zemědělce a vlastníky půdy

Shromažďované informace:

- Současný krajinný pokryv a využívání území
- Informace týkající se životního prostředí (např. o zavlažování, pastvinách, spálených oblastech)
- Fotografie (např. krajiny, plodin)
- Vzorky vrchní vrstvy půdy
- Šetření luk a pastvin

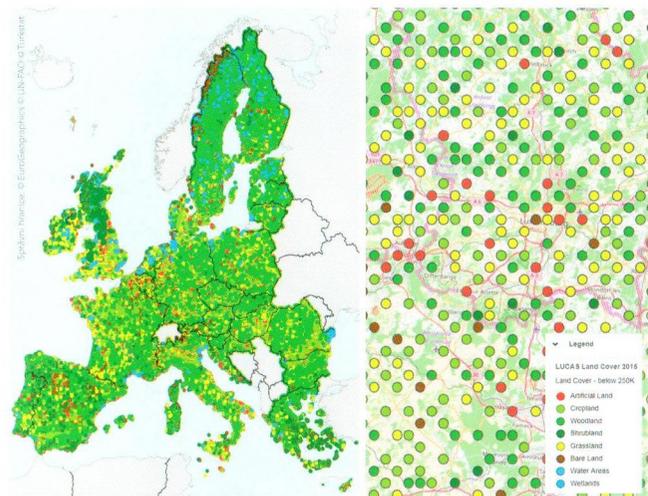
Bod průzkumu LUCAS a fotografie severního, jižního, východního a západního okolí

Šetření LUCAS 2015: Práce v terénu

- 28 států
- přes 270 000 bodů
- přes 26 000 bodů odběru půdních vzorků
- 750 osob v terénu
- březen – září 2015

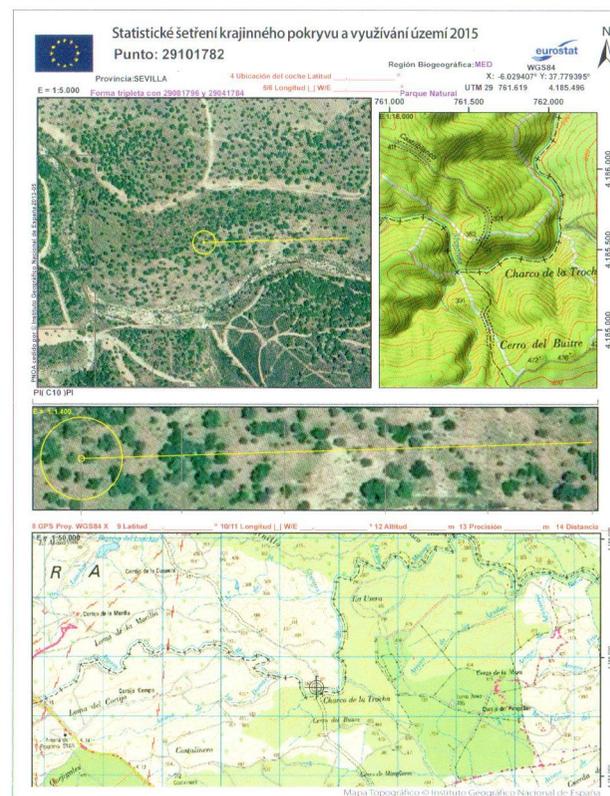
Rozdělení bodů

Vzorek půdy

Dokument o lokalitě

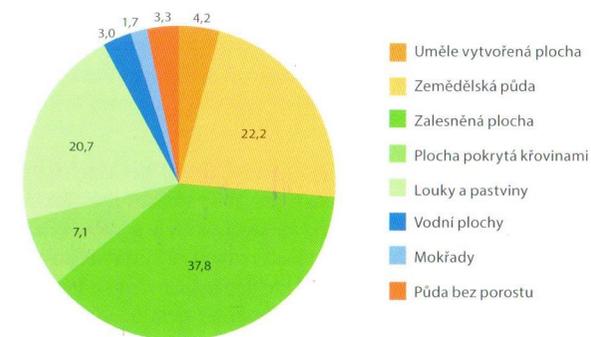

Terénní formulář (ukázka z formuláře v angličtině)

22. Percentage of land coverage (%) LC1: 1 ☐ %LC1 < 5 2 ☐ 5 ≤ %LC1 < 10 3 ☐ 10 ≤ %LC1 < 25 4 ☐ 25 ≤ %LC1 < 50 5 ☐ 50 ≤ %LC1 < 75 6 ☐ 75 ≤ %LC1 < 90 7 ☐ %LC1 ≥ 90 8 ☐ N.R.	23. Percentage of land coverage (%) LC2: 1 ☐ %LC2 < 5 2 ☐ 5 ≤ %LC2 < 10 3 ☐ 10 ≤ %LC2 < 25 4 ☐ 25 ≤ %LC2 < 50 5 ☐ 50 ≤ %LC2 < 75 6 ☐ 75 ≤ %LC2 < 90 7 ☐ %LC2 ≥ 90 8 ☐ N.R.	24. Percentage of land use (%) LU1: 1 ☐ %LU1 < 5 2 ☐ 5 ≤ %LU1 < 10 3 ☐ 10 ≤ %LU1 < 25 4 ☐ 25 ≤ %LU1 < 50 5 ☐ 50 ≤ %LU1 < 75 6 ☐ 75 ≤ %LU1 < 90 7 ☐ %LU1 ≥ 90 8 ☐ N.R.	25. Percentage of land use (%) LU2: 1 ☐ %LU2 < 5 2 ☐ 5 ≤ %LU2 < 10 3 ☐ 10 ≤ %LU2 < 25 4 ☐ 25 ≤ %LU2 < 50 5 ☐ 50 ≤ %LU2 < 75 6 ☐ 75 ≤ %LU2 < 90 7 ☐ %LU2 ≥ 90 8 ☐ N.R.
26. Height of trees at the moment of survey 1 ☐ < 5 m 2 ☐ ≥ 5 m 8 ☐ N.R.		27. Height of trees at maturity 1 ☐ < 5 m 2 ☐ ≥ 5 m 8 ☐ N.R.	
28. Land management: 1 ☐ Visible signs of grazing 2 ☐ No signs of grazing 8 ☐ N.R.		29. Special status: 1 ☐ Protected 2 ☐ Hunting 3 ☐ Protected and Hunting 4 ☐ No special status 8 ☐ N.R.	
30. Special remark on land cover/use: 1 ☐ Tilled and/or sowed 2 ☐ Harvested field 3 ☐ Clear cut 4 ☐ Burnt area 5 ☐ Fire break 6 ☐ Nursery 7 ☐ No Remark 8 ☐ N.R. 9 ☐ Temporarily dry (river bed / lake) 10 ☐ Temporarily flooded		31. Width of feature: 1 ☐ < 20 m 2 ☐ ≥ 20 m 8 ☐ N.R.	

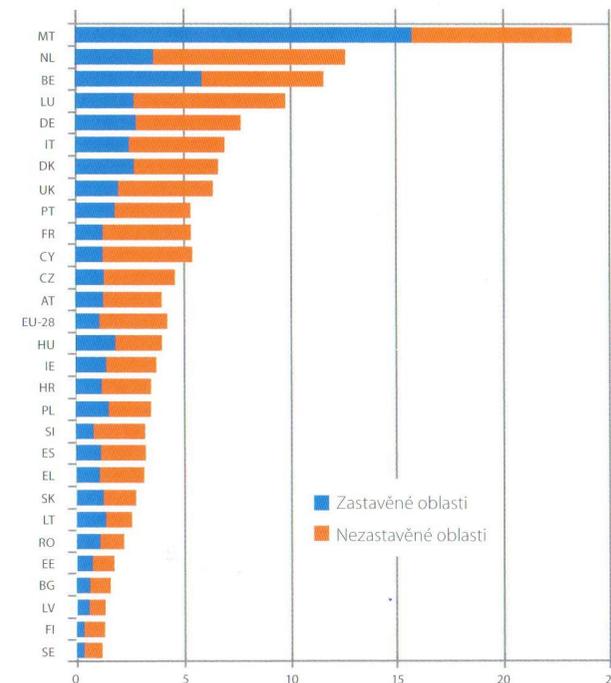
Šetření LUCAS 2015: Výsledky

Krajinný pokryv v EU-28 (% celkové plochy v roce 2015)

Zdroj: Eurostat (on-line datový kód: lan_lcv_oww)

Podíl uměle vytvořených ploch na celkovém krajinném pokryvu, 2015 (% z celku)

Zdroj: Eurostat (on-line datový kód: lan_lcv_art)

K čemu slouží LUCAS?

Země – omezený zdroj

Uměle vytvořené plochy jsou významným zdrojem znečištění vody, půdy a ovzduší a zakrývání půdy těmito plochami může mít dopad na vodní bilanci, čímž se zvyšuje riziko a intenzita záplav. Kromě toho tento proces „zabru půdy“ snižuje prostor pro přírodní stanoviště a ekosystémy a především způsobuje roztržitost přírodních stanovišť volně žijících zvířat.

Údaje o krajinném pokryvu a využívání území pocházející z šetření LUCAS se používají ke sledování toho, jak se rozšiřují městské oblasti a jak stoupá produktivita uměle vytvořených ploch (v poměru k HDP). Oba tyto indikátory jsou zahrnuty do tabulky srovnávacího přehledu účinného využívání zdrojů. Tento srovnávací přehled byl navržen s cílem posoudit pokrok směrem k nízkouhlíkové ekonomice, která by účinně využívala zdroje – tedy jednomu z předních cílů strategie Evropa 2020.

Příklad záboru půdy mezi šetřeními v letech 2009 a 2012

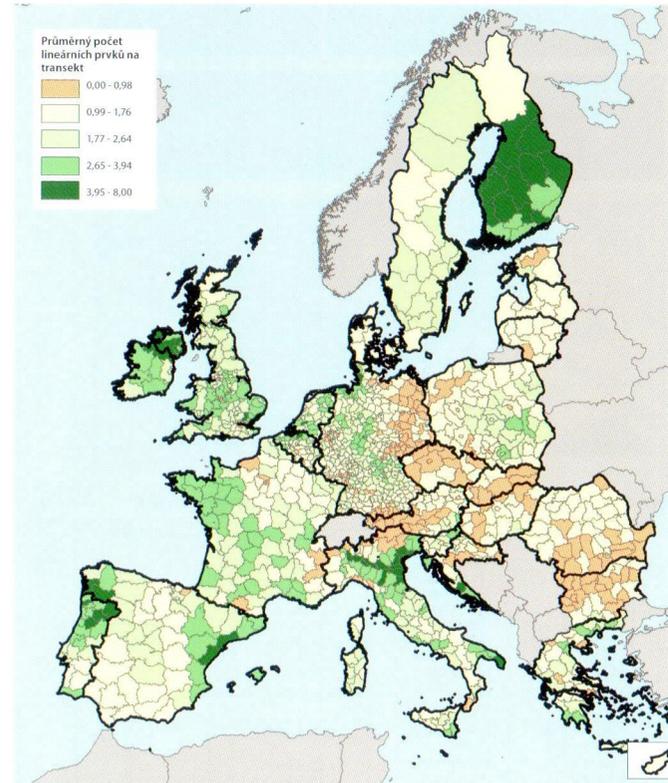

Krajina a ekosystémové služby

Přítomnost travnatých pásů, živých plotů, kamenných zídek, příkopů a jiných polopřírodních lineárních prvků je považována za zásadně důležitou pro podporu biologické rozmanitosti a přírodních stanovišť. Poskytují také ekosystémové služby jako opylení nebo ochranu proti škůdcům.

„Transekt“ prováděný během šetření LUCAS poskytuje informace o přítomnosti a vývoji těchto lineárních prvků a umožňuje jejich posouzení na regionální úrovni.

Šetření LUCAS 2015 – NUTS 3, průměrný počet lineárních prvků na transekt se zemědělstvím jako hlavním krajinným pokryvem

© Evropská komise, Společné výzkumné středisko, 2017
Správní hranice: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat

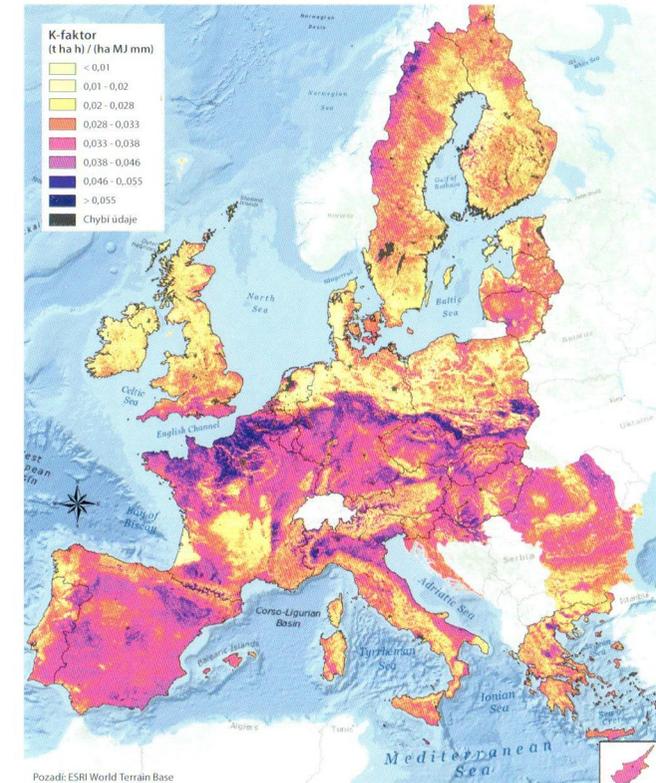
Půda – nezbytný zdroj zemědělství

Půda je předním zdrojem zemědělství a prvořadým zájmem společné zemědělské politiky.

V rámci šetření LUCAS se v letech 2009 a 2015 prováděl sběr vzorků půdy, což umožnilo měření kvality půdy (obsah organického uhlíku) a jiných parametrů, mezi něž patří složení, struktura a propustnost půdy. Tyto parametry přispěly k posouzení eroze půdy.

Erozivita půdy v Evropě

Erozivita půdy v Evropě (K-faktor)

Pozadí: ESRI World Terrain Base

© Evropská komise, Společné výzkumné středisko (2014)

Případy použití šetření LUCAS — více informací a další příklady, k čemu slouží šetření LUCAS, naleznete na adrese: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lucas/publications/use-cases>

Oblasti politiky:

Údaje ze šetření LUCAS lze využívat při analýzách a při rozvíjení různých oblastí politiky EU:

Společná zemědělská politika

Začlenění otázek životního prostředí do společné zemědělské politiky

Tematická strategie pro ochranu půdy

Ochrana půdy, jak ji stanoví příslušná strategie

Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti

Podpora biologické rozmanitosti a ochrany prostřednictvím příslušné strategie

Evropa 2020

Podpora účinného využívání zdrojů pro udržitelný rozvoj, například prostřednictvím iniciativy Evropa účinně využívající zdroje

Copernicus

Monitorování území, územní plánování a řízení zdrojů, jak ho provádí program pozorování Země Copernicus

Změna klimatu

Řešení změn klimatu prostřednictvím monitorování prováděného Evropskou agenturou pro životní prostředí, jakož i akcí v rámci Evropského programu pro změnu klimatu

Zemědělská krajina

Další informace o šetření LUCAS:

Internetové stránky šetření LUCAS

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/lucas/overview>

Víte, že...?

- Přibližně 15 % území EU je ohroženo střední až vysokou erozí půdy
- Hlavními příčinami eroze půdy jsou: nevhodné zemědělské postupy, odlesňování, nadměrné spásání a stavební činnosti
- Údaje o půdách z šetření LUCAS přispívají k mapování eroze v Evropě (viz případy použití šetření LUCAS)
- Uměle vytvořená plocha se v EU ročně zvětší o 1,3 % (LUCAS 2012–2015)

Printed by Imprimerie Centrale in Luxembourg

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2017
© Evropská unie, 2017

Opakované použití povoleno pod podmínkou uvedení zdroje.

Politiku opakovaného použití dokumentů Evropské komise upravuje rozhodnutí 2011/833/EU (Úř. věst. L 330, 14.12.2011, s. 39).

K veškerému použití nebo reprodukci fotografií či jiného materiálu, k nimž EU nemá autorská práva, je nutné získat svolení přímo od držitelů těchto práv.

Úřad pro publikace

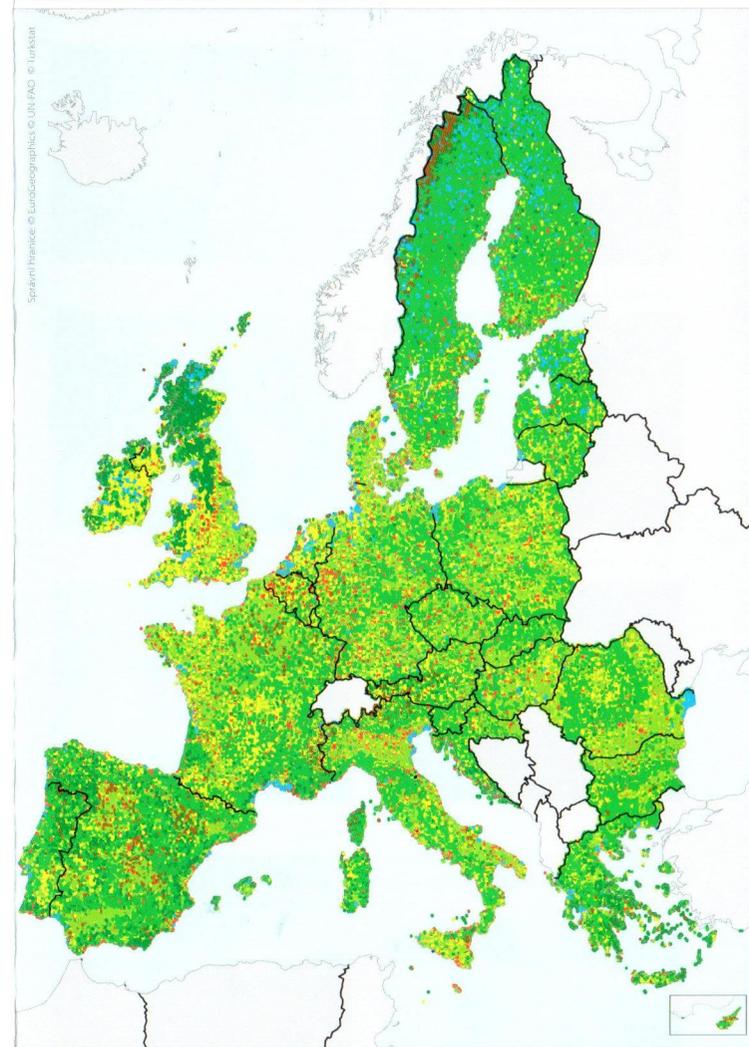
PDF: ISBN 978-92-79-65383-4 doi:10.2785/095299

Print: ISBN 978-92-79-65388-9 doi:10.2785/416170

LUCAS

ŠETŘENÍ VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ A KRAJINNÉHO POKRYVU EU

Vydání 2017

COMPACT GUIDES

eurostat